

Concept Regeling rekenmethoden onderbouwing solidariteitsreserve en risicodelingsreserve pensioenuitvoerders versie 23 december 2022 ten behoeve van de openbare consultatie van de concept beleidsuitingen van DNB over de WTP

Regeling van De Nederlandsche Bank N.V. van <datum>, ter uitvoering van artikel 1g, achtste lid, Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, houdende regels met betrekking tot rekenmethoden ter onderbouwing van de inrichting van de solidariteitsreserve en de risicodelingsreserve (Regeling rekenmethoden onderbouwing solidariteitsreserve en risicodelingsreserve pensioenuitvoerders)

De Nederlandsche Bank N.V.,

Gelet op artikel 1g, achtste lid, van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling;

Na overleg met de representatieve organisaties van (beroeps)pensioenfondsen en (pensioen)verzekeraars;

Besluit:

Artikel 1: Definities

Voor de toepassing van deze regeling wordt verstaan onder:

- a. Pw: de Pensioenwet;
- b. Wvb: de Wet verplichte beroepspensioenregeling;
- c. Pensioenuitvoerder: een pensioenuitvoerder als bedoeld in artikel 1 van de Pw of artikel 1 van de Wvb;
- d. Pensioenfonds: een pensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Pw;
- e. Beroepspensioenfonds: een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Wvb;
- f. Solidariteitsreserve: een solidariteitsreserve als bedoeld in artikel 1 van de Pw respectievelijk Wvb;
- g. Risicodelingsreserve: een risicodelingsreserve als bedoeld in artikel 1 van de Pw respectievelijk Wvb;
- h. De doelstellingen van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve: de doelstellingen van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve, zoals bedoeld in artikel 10d, lid 4 Pw respectievelijk artikel 10e, lid 5 Pw en artikel 28d, lid 4 Wvb respectievelijk artikel 28e, lid 5 Wvb, die de pensioenuitvoerder vaststelt.
- i. De inrichting van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve: De door de pensioenuitvoerder vastgestelde regels voor:
 - het vullen van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve met maximaal tien procent van de premiesom per deelnemer en/of het vullen van de solidariteitsreserve met maximaal tien procent van het positieve collectieve overrendement per jaar en/of het vullen van de risicodelingsreserve uit vermogen bij toetreding tot het collectief toedelingsmechanisme voor de collectieve uitkeringsfase, waarbij de inleg uit premie en de inleg uit vermogen in totaal niet meer dan tien procent bedraagt; en
 - het uitdelen uit de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve; en
 - het blootstellen van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve aan beleggingsrisico's.

- j. Waarderingsmaatstaf: een maatstaf die de marktwaarde weergeeft van toekomstige pensioenuitkeringen en/of pensioenpremies.
- k. Projectiemaatstaf: een maatstaf die de hoogte weergeeft van toekomstige pensioenuitkeringen in een bepaald (eventueel gemiddeld) scenario.

Artikel 2: Onderbouwing inrichting solidariteitsreserve of risicodelingsreserve

De pensioenuitvoerder die een premieregeling dan wel premieovereenkomst uitvoert, onderbouwt de inrichting van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve ten minste met een analyse op basis van de rekenmethoden en een daarbij behorende toelichting zoals opgenomen in deze regeling.

Artikel 3: Rekenmethoden en toelichting

1. Voor de berekeningen ter onderbouwing van de inrichting van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve en voor de toelichting op deze berekeningen:
 - a. stelt de pensioenuitvoerder kwantitatieve maatstaven vast om de aansluiting bij de doelstellingen van de inrichting van de reserve te beoordelen;
 - b. stelt de pensioenuitvoerder kwantitatieve maatstaven vast om de evenwichtige inrichting van de reserve te beoordelen;
 - c. verricht de pensioenuitvoerder een kwantitatieve scenario-analyse of stochastische ALM-analyse om met de kwantitatieve maatstaven genoemd onder a en b de effecten van de inrichting van de reserve inzichtelijk te maken;
 - d. onderbouwt de pensioenuitvoerder met de uitkomsten van de kwantitatieve scenario-analyse of stochastische ALM-analyse:
 - i) dat de inrichting van de reserve aansluit bij de doelstellingen; en
 - ii) dat de inrichting van de reserve evenwichtig is.
2. Bij het vaststellen van de kwantitatieve maatstaven als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a en b:
 - a. neemt de pensioenuitvoerder waarderings- en projectiemaatstaven in aanmerking en onderbouwt de pensioenuitvoerder de keuze voor deze maatstaven;
 - b. omvatten de kwantitatieve maatstaven ten minste de baten en lasten voor verschillende leeftijdscohorten;
 - c. onderbouwt de pensioenuitvoerder dat de gekozen maatstaven tezamen een compleet beeld geven van de aansluiting bij de doelstellingen respectievelijk de evenwichtigheid van de inrichting van de reserve;
 - d. onderscheidt de pensioenuitvoerder voldoende deelnemersgroepen om een representatief beeld van de effecten voor alle deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden te verkrijgen. Hierbij wordt in elk geval onderscheid gemaakt naar de in de risicohouding onderscheiden deelnemersgroepen en leeftijdscohorten.
3. Bij de kwantitatieve scenario-analyse of stochastische ALM-analyse als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel c:
 - a. baseert de pensioenuitvoerder deze analyse op een gevalideerd model dat aansluit bij het beleid van de pensioenuitvoerder;
 - b. onderscheidt de pensioenuitvoerder een voldoende groot aantal scenario's en voldoende verschillende scenario's zodat de

- pensioenuitvoerder een representatief beeld krijgt over de ontwikkeling van de kwantitatieve maatstaven;
- c. gaat de pensioenuitvoerder uit van een projectiehorizon waarmee de pensioenuitvoerder een relevant beeld verkrijgt van de effecten van de inrichting voor de onderscheiden deelnemersgroepen en van in beginsel tenminste 60 jaar;
 - d. verricht de pensioenuitvoerder deze analyse ten opzichte van de aannahme dat de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve geen onderdeel van de pensioenregeling zou zijn. Bij een besluit tot wijziging van de inrichting van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve verricht de pensioenuitvoerder deze analyse ten opzichte van de situatie dat de inrichting ongewijzigd zou zijn voortgezet;
 - e. beschouwt de pensioenuitvoerder in het kader van de robuustheid van de inrichting voor toekomstige ontwikkelingen tenminste twee alternatieve initiële hoogtes van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve die representatief zijn voor de mogelijke toekomstige ontwikkeling van de reserve;
 - f. beziet de pensioenuitvoerder wanneer in de tijd de baten en lasten voor deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden zich materialiseren.

Artikel 4. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag waarop de Wet toekomst pensioenen in werking treedt.

Artikel 5. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling rekenmethoden onderbouwing solidariteitsreserve en risicodelingsreserve pensioenuitvoerders.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Amsterdam, <datum>

De Nederlandsche Bank N.V.,

E.F. Bos

Directeur

Toelichting

Pensioenuitvoerders die een premieregeling dan wel premieovereenkomst uitvoeren met een solidariteitsreserve of risicodelingsreserve (hierna: reserve) dienen op grond van artikel 1g, tweede en derde lid Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit uitvoering Pw en Wvb) te onderbouwen dat de inrichting van deze reserve in lijn is met de doelstellingen van de reserve en dat deze evenwichtig is. Onderdeel hiervan is een kwantitatieve onderbouwing met een scenario-analyse of een stochastische ALM-analyse.

Op grond van artikel 1g, achtste lid, van Besluit uitvoering Pw en Wvb kan DNB nadere regels stellen aan de wijze waarop pensioenuitvoerders deze berekeningen maken en toelichten. Met de onderhavige regeling geeft DNB invulling aan deze bevoegdheid.

De wet- en regelgeving laat ruimte voor pensioenuitvoerders voor het vaststellen van doelstellingen van de reserve en voor keuzes met betrekking tot het vullen van en uitdelen uit de reserve en de blootstelling aan beleggingsrisico's. De regeling beperkt de ruimte die pensioenuitvoerders hebben voor een evenwichtige inrichting die aansluit bij de doelstellingen niet. Deze regeling uniformeert de wijze waarop pensioenuitvoerders – bij de onderbouwing van hun besluitvorming over de inrichting van de reserve – de effecten voor de verschillende groepen deelnemers berekenen en inzichtelijk maken. Deze regeling draagt daarmee bij aan efficiënt en effectief toezicht op de inrichting van de reserve.

Artikel 1g vijfde lid van het Besluit uitvoering Pw en Wvb bepaalt wanneer een pensioenuitvoerder de inrichting van de reserve onderbouwt met de berekeningen en toelichting daarbij zoals opgenomen in deze regeling. Op basis hiervan geldt:

- Voor pensioenfondsen en beroepspensioenfondsen is dit vereist bij een besluit tot opdrachtaanvaarding van een premieregeling waarvan een reserve voor het eerst onderdeel uitmaakt. Voor overige pensioenuitvoerders geldt dat bij het sluiten of wijzigen van een uitvoeringsovereenkomst ter uitvoering van een premieregeling waarvan een reserve voor het eerst onderdeel uitmaakt.
- De regeling vereist een nieuwe analyse en onderbouwing bij een besluit tot wijziging van de inrichting van reserve. Dit geldt ook bij een materiële wijziging van het beleid of het deelnemersbestand van de pensioenuitvoerder die relevant is voor de inrichting van de reserve.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1: Definities

Dit artikel bevat voor deze regeling relevante definities. Deze zijn deels gelijk aan de definities uit artikel 1 van de Pensioenwet (Pw) en artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb).

Artikel 2: Onderbouwing inrichting solidariteitsreserve of risicodelingsreserve

Dit artikel bepaalt dat pensioenuitvoerders die een premieregeling dan wel premieovereenkomst uitvoeren met een solidariteitsreserve of risicodelingsreserve, de inrichting daarvan onderbouwen met de berekeningen en toelichting daarbij zoals opgenomen in deze regeling.

Artikel 3: Rekenmethoden en toelichting

Dit artikel bevat de rekenmethoden en toelichting waarmee de pensioenuitvoerder de inrichting van de reserve ten minste onderbouwt.

Op grond van artikel 1g Besluit uitvoering Pw en Wvb onderbouwen pensioenuitvoerders de besluitvorming over de reserve met een scenarioanalyse of stochastische ALM-analyse waarmee baten en lasten worden gekwantificeerd.

De regeling bepaalt dat pensioenuitvoerders hiertoe kwantitatieve maatstaven vaststellen om de aansluiting bij de doelstellingen en de evenwichtige inrichting van de reserve te beoordelen. De regeling schrijft geen specifieke maatstaven voor: de pensioenuitvoerder weegt af welke waarderings- en projectiemaatstaven het meest passend zijn voor deze beoordeling, waarbij deze zo worden gekozen dat de pensioenuitvoerder een compleet beeld krijgt. De maatstaven omvatten minimaal de baten en lasten voor de verschillende onderscheiden deelnemersgroepen. Bij de keuze van de deelnemersgroepen moet worden aangesloten op de verschillende leeftijdscohorten en andere deelnemersgroepen die voor de risicohouding zijn onderscheiden.

De regeling schrijft voor dat de pensioenuitvoerder de kwantitatieve analyse baseert op een gevalideerd model dat aansluit bij het beleid van de pensioenuitvoerder. Bijvoorbeeld kunnen interne controlefuncties van de pensioenuitvoerder deze validatie verrichten. Belangrijk is dat de analyse een representatief beeld geeft en daarom moet (i) een voldoende groot aantal en voldoende verschillende scenario's worden doorgerekend en (ii) moet de projectiehorizon lang genoeg zijn om een relevant beeld van de financiële effecten te krijgen voor de onderscheiden deelnemersgroepen, waarbij in beginsel een horizon geldt van tenminste 60 jaar. Voor de scenario-analyse of stochastische ALM-analyse schrijft de regeling geen specifieke scenario-set voor. Binnen deze voorwaarden kunnen pensioenuitvoerders voor waarderingsmaatstaven bijvoorbeeld gebruik maken van de risico-gecorrigeerde economische scenario's voor de berekening van transitie-effecten (conform artikel 150b, derde lid); en voor projectiemaatstaven bijvoorbeeld van de uniforme scenario-set (conform artikel 144, eerste lid, onderdeel d, van de Pensioenwet).

Doel van de reserve is dat door middel van de reserve financiële mee- of tegenvallers collectief worden gedeeld op een wijze die ex-ante leidt tot gemiddeld stabielere en/of hogere toekomstige en ingegane pensioenuitkeringen voor alle generaties, ten opzichte van de aanname dat de solidariteitsreserve geen onderdeel van de pensioenregeling zou zijn. Om dit te onderbouwen vergelijkt de pensioenuitvoerder de effecten van een pensioenregeling met de reserve met een pensioenregeling zonder reserve. De pensioenuitvoerder maakt hiertoe een eigen inschatting van de vormgeving van de regeling zonder reserve. Dit geldt ook bij de solidaire premieregeling, waarbij de solidariteitsreserve verplicht is. In de situatie van een bestaande solidariteitsreserve of risicodelingsreserve onderbouwt de pensioenuitvoerder een aanpassing van de inrichting van de reserve daarnaast door de effecten te vergelijken van de voorgenomen vul- en uitdeelregels met de bestaande vul- en uitdeelregels.

Een evenwichtige inrichting die aansluit bij de doelstellingen moet robuust zijn voor toekomstige ontwikkelingen van de hoogte van de reserve. Daarom schrijft de regeling voor dat de pensioenuitvoerder tenminste twee alternatieve initiële hoogtes van de reserve doorrekent en meeneemt in de analyse. De pensioenuitvoerder kiest twee verschillende, van de actuele hoogte van de reserve afwijkende hoogtes die, tezamen met de actuele hoogte, representatief zijn voor de mogelijke toekomstige ontwikkeling van de hoogte van de reserve. De pensioenuitvoerder kan zo bijvoorbeeld een geambieerde omvang van de reserve onderbouwen.

Onder evenwichtigheid wordt onder meer verstaan dat bij de inrichting van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve op voorhand wordt voorkomen dat een bepaalde generatie binnen een pensioenregeling uitsluitend baten of lasten heeft van de reserve. Ook het moment in de tijd waarop baten en lasten zich voordoen kan voor de pensioenuitvoerder een overweging zijn bij de evenwichtige inrichting

van de reserve: een relatief lange periode tussen baten en lasten kan voor deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden een risico inhouden dat lasten zich wel, maar baten zich niet materialiseren. De mogelijkheid dat de continue werking van de reserve in de toekomst wordt onderbroken speelt hierbij een rol. Bijvoorbeeld door individuele gebeurtenissen als ontslag, pensionering, waardeoverdracht en overlijden, of collectieve gebeurtenissen als een collectieve beëindiging/overdracht. Daarom beziet de pensioenuitvoerder bij de analyse wanneer in de tijd de baten en lasten voor deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden zich materialiseren.

Artikel 4: Inwerkingtreding

Dit artikel regelt dat deze regeling op hetzelfde moment in werking treedt als de Wet toekomst pensioenen.

CONCEPT